

**Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

Δ/νοσι: Ἰωάννου Γενναδίου 14 - 115 21, Ἀθήναι
Τηλ. 210-7272.204, Fax 210-7272.210, e-mail: contact@ecclesia.gr

Πρωτ. 5992
Ἀριθμ.
Διεκπ. 2744

Ἀθήνησι 1^η Δεκεμβρίου 2014

ΕΓΚΥΚΛΙΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Πρός
τὴν Ἱεράν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν,
τὰς Ἱεράς Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καί
τὰς Συνοδικάς Ἱ. Μονάς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

**Θέμα : «Ἀπόδειξη συστάσεως παλαιῶν Μονῶν καί Ἐνοριῶν, στε-
ρουμένων Φ.Ε.Κ. ιδρύσεως κατά τὸ ἄρθρο 25 τοῦ Ν. 4301/ 2014»**

Κατὰ τὴν νέα διάταξη τοῦ ἄρθρου 25 παρ. 1 τοῦ Ν. 4301/2014 (ΦΕΚ Α΄ 223/7.10.2014) ἐπιτρέπεται, σέ περίπτωση ἐλλείψεως διατάγματος ἰδρυτικοῦ Ἐνορίας ἢ Ἱερᾶς Μονῆς ἢ Ἑσυχαστηρίου (μέ μορφή ἰδρύματος), νά ἀποδειχθεῖ ἡ νόμιμη ὑπόστασή τους ὡς νομικῶν προσώπων μέ διαπιστωτικὴ πράξη τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου κατόπιν σχετικῆς εἰσηγήσεως τοῦ ἐπιχωρίου Μητροπολίτου. Κατὰ τὸ ἄρθρο 25 παρ. 1 τοῦ Ν. 4301/2014 προβλέπεται ὅτι :

«1. Ἡ σύσταση παλαιῶν Ἱερῶν Μονῶν (Ν.Π.Δ.Δ. ἢ Ν.Π.Ι.Δ. - ησυχαστηρίων) καὶ Ἐνοριῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, οἱ οποίες ἰδρύθηκαν πρὶν τὴν έναρξη ἰσχύος τοῦ ν. 590/1977 καὶ κατὰ τὸ χρόνο ἰδρύσεως των οποίων δὲν δημοσιεύθηκε διάταγμα ἰδρυτικὸ ἢ ἐγκριτικὸ τῆς ἰδρυτικῆς πράξης στὴν Εφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ἀποδεικνύεται μέ διαπιστωτικὴ πράξη τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κατόπιν εἰσηγήσεως τοῦ ἐπιχωρίου Μητροπολίτη, ἡ οποία δημοσιεύεται στὴν Εφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καὶ καθορίζει: α) τὴν ἐπωνυμία (τῆς Μονῆς ἢ τοῦ Ἐνοριακοῦ Ναοῦ τῆς Ἐνορίας ἀντίστοιχα), β) τὴν ἐδρα τους, γ) τὴν Ἱερά Μητρόπολη, στὴν πνευματικὴ δικαιοδοσία τῆς οποίας τώρα υπάγονται, δ) τὸ χρόνο ἰδρύσεώς τους, ἀναφερομένων ὁπωσδήποτε στο σῶμα τῆς, των ἀποδεικτικῶν στοιχείων (ἐγγράφα δημόσιων ἢ ἐκκλησιαστικῶν ἀρχῶν, μοναστηριακὸ τυπικὸ κ.λπ.), ἀπὸ τα οποία

συνάγεται ο χρόνος ίδρυσής τους. Κατά τα λοιπά, ισχύουν και για αυτά τα εκκλησιαστικά νομικά πρόσωπα οι διατάξεις του ν. 590/1977 (Α' 146), καθώς και των άρθρων 7 του ν. 3800/1957 (Α' 256), 2 παρ. 2 περίπτωση ΙΓ' του ν. 4030/2011 (Α' 249), 88 του α.ν. 2200/1940 (Α' 42) για τη σύνταξη πράξεων τακτοποίησης και εκθέσεων απογραφής δικαιωμάτων τους από τα ίδια ή τους διαδόχους τους».

Ἡ ἀνωτέρω διάταξη ἀφορᾶ σέ Ἐνορίες, Μονές ἢ Ἡσυχαστήρια, πού, μέ βάση τά ὑπάρχοντα στοιχεῖα λειτουργίας τους, ἔχουν συσταθεῖ πρὶν ἀπό τήν ἔναρξη ἰσχύος τοῦ Ν. 590/1977, δηλαδή πρὶν τήν 31.5.1977, καί γιά τήν σύστασή τους δέν εἶχε ἐκδοθεῖ σχετικό (προεδρικό ἢ βασιλικό) διάταγμα, τό ὁποῖο συνέστησε τήν Ἐνορία ἢ τήν Μονή ἢ ἐνέκρινε τήν ἰδρυτική πράξη, προκειμένου περὶ Ἡσυχαστηρίων μέ μορφή Ἰδρύματος (τά ὁποῖα δηλαδή δέν ἔχουν μορφή σωματείου ἢ ἀστικής μὴ κερδοσκοπικῆς ἐταιρείας, ἀλλά ἀποτελοῦν ὁμάδα περιουσίας δωρηθεῖσα ἐν ζωῇ ἢ καταλειφθεῖσα μέ διαθήκη, μέ σκοπό τήν ἴδρυση Ἡσυχαστηρίου).

Ἡ διαδικασία ἀναγνωρίσεώς τους προϋποθέτει ὑποβολή σχετικῆς εἰσηγήσεως τοῦ ἐπιχωρίου Μητροπολίτου πρὸς τήν Διαρκῆ Ἱερά Σύνοδο, ἡ ὁποία πρέπει νά περιέχει κατ' ἐλάχιστον τά ἀκόλουθα στοιχεῖα :

α) τήν ἐπωνυμία τῆς Μονῆς - Ἡσυχαστηρίου ἢ τοῦ Ἐνοριακοῦ Ναοῦ. Σέ περίπτωση μεταβολῆς τῆς ἐπωνυμίας, θά ἀναφέρεται καί ἡ ἀρχική ἐπωνυμία, ὑπό τήν ὁποία ἐκκίνησε ἡ λειτουργία, ἀλλά καί ἡ τρέχουσα.

β) τήν ἔδρα τους,

γ) τήν Ἱερά Μητρόπολη, στήν πνευματική δικαιοδοσία τῆς ὁποίας τώρα ὑπάγονται,

δ) τόν χρόνο ἰδρύσεώς τους, καί νά ἀναφέρη τά ἀποδεικτικά στοιχεῖα (π.χ. ἔγγραφα δημόσιων ἢ ἐκκλησιαστικῶν ἀρχῶν, μοναστηριακό τυπικό κ.λπ.), ἀπό τά ὁποῖα συνάγεται ὁ χρόνος ἰδρύσεώς τους.

Ἀκολούθως, ἡ Διαρκῆς Ἱερά Σύνοδος ἀποδέχεται τήν εἰσηγήση τοῦ ἀρμοδίου Μητροπολίτου, δημοσιεύει τήν διαπιστωτική ἀπόφασή Της, ἡ ὁποία περιέχει τά ἀνωτέρω ἀναγκαῖα κατά νόμον στοιχεῖα (ἐπωνυμία, ἔδρα, Ἱ. Μητρόπολη, χρόνο ἰδρύσεως) καί κατ' αὐτόν τόν τρόπο ἀναγνωρίζεται ἀναδρομικά ἡ νόμιμη ὑπόσταση καί λειτουργία τῶν νομικῶν αὐτῶν προσώπων.

Ἡ προαναφερθεῖσα διαδικασία ἀναγνωρίσεως τῆς ὑποστάσεως τῶν νομικῶν αὐτῶν προσώπων δέν ὑπόκειται σέ κάποια προθεσμία ἐκ τοῦ νόμου, ἀποτελεῖ πάγια ρύθμιση καί ἀφορᾶ στά προϋπάρχοντα τῆς 31.5.1977 καί παλαιότερα, χωρίς χρονικό περιορισμό, νομικά πρόσωπα Ἐνοριῶν, Μονῶν καί Ἡσυχαστηρίων.

Ἡ διάταξη τοῦ ἀρθροῦ 25 παρ. 1 τοῦ Ν. 4301/2014 προβλέπει ἐπίσης ὅτι γιά τά ἐμπράγματα δικαιώματα ἐπὶ ἀκινήτων τῶν ἀνα-

γνωριζόμενων ἐκκλησιαστικῶν νομικῶν προσώπων μποροῦν νά ἐφαρμοζονται «οἱ διατάξεις τοῦ ν. 590/1977 (Α΄ 146), καθὼς καὶ τῶν ἀρθρῶν 7 τοῦ ν. 3800/1957 (Α΄ 256), 2 παρ. 2 περίπτωση ΙΓ΄ τοῦ ν. 4030/2011 (Α΄ 249), 88 τοῦ α.ν. 2200/1940 (Α΄ 42) γιὰ τὴ σύνταξη πράξεων τακτοποίησης καὶ εκθέσεων απογραφῆς δικαιωμάτων τους ἀπὸ τὰ ἴδια ἢ τους διαδόχους τους».

Ἐπομένως, ἐπιτρέπεται, προκειμένου νά συνταχθεῖ διαπιστωτική πράξη κυριότητας γιὰ ὅσα ἀκίνητα νέμονται τὰ νομικά αὐτὰ πρόσωπα, χωρὶς νά κατέχουν νόμιμο τίτλο ἰδιοκτησίας, ἢ ἐπίκληση τῶν διατάξεων α) τοῦ ἀρθροῦ 47 παρ. 3.β τοῦ Ν. 590/1977, ὥστε νά καταρτισθεῖ συμβολαιογραφικὴ ἔκθεση ἀπογραφῆς τῆς ἀκίνητης περιουσίας τους, γιὰ ἀκίνητα πού νέμονται ἀνεξαρτήτως χρόνου ἐνάρξεως τῆς νομῆς, ἢ β) τῶν ἀρθρῶν 7 τοῦ Ν. 3800/1957, 88 Α.Ν. 2200/1940, γιὰ τὴν σύνταξη συμβολαιογραφικῆς πράξεως τακτοποίησης τῆς κυριότητας γιὰ ἀκίνητα πού νέμονται ἀπὸ τὴν ἐποχὴ πρὸ τῆς συστάσεως τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους. Στὸν συμβολαιογράφο πρέπει νά προσκομίζεται τοπογραφικὸ διάγραμμα τῆς ἀκίνητης περιουσίας, καθὼς καὶ πιστοποιητικὸ τοῦ ἀρμόδιου Ὑποθηκοφυλακείου γιὰ τὴ μὴ διεκδίκηση τῆς περιουσίας ἀπὸ τὸ ἑλληνικὸ Δημόσιο (βλ. ἀρθρο 2 παρ. 2 περ. ΙΓ΄ τοῦ Ν. 4030/2011, ὅπως προσετέθη μὲ τὸ ἀρθρο 53 τοῦ ν. 4178/2013). Οἱ σχετικὲς συμβολαιογραφικὲς πράξεις δὲν θεωροῦνται πράξεις μεταβιβαστικῆς ἐμπραγμάτων δικαιωμάτων, ἐπομένως κατὰ τὴν σύνταξή τους δὲν ἀπαιτεῖται ἡ ὑποβολὴ δηλώσεως φόρου μεταβιβάσεως κυριότητας, πιστοποιητικὸ ἐνεργειακῆς ἀποδόσεως γιὰ τυχόν κτίρια ἢ πιστοποιητικὸ μηχανικοῦ περὶ μὴ ὑπάρξεως αὐθαιρέτων κατασκευῶν, ἀλλὰ εἶναι διαπιστωτικὲς πράξεις κυριότητας πού ἀναγνωρίζουν ὑπάρχοντα ἐμπράγματα δικαιώματα. Ἐπιπλέον, οἱ ἐν λόγῳ πράξεις μεταγράφονται ἀτελῶς στὸ ἀρμόδιο Ὑποθηκοφυλακεῖο (ἀρθρα 47 παρ. 3.β Ν. 590/1977, 7 Ν. 3800/1957, 88 Α.Ν. 2200/1940).

Σέ περίπτωση πού τὰ νομικά αὐτὰ πρόσωπα ἔχουν παύσει νά λειτουργοῦν πλέον ἢ ἔχουν παύσει νά εἶναι οἱ ἰδιοκτῆτες τῶν σχετικῶν ἀκινήτων, τίς συμβολαιογραφικὲς πράξεις δικαιούνται νά συντάξουν ἐπ' ὀνόματί τους τὰ διάδοχα νομικά πρόσωπα, ὅπως ἀναφέρει ἡ διάταξη τοῦ ἀρθροῦ 25 παρ. 1. Ἡ ρύθμιση αὐτὴ πρέπει νά διαβάζεται σέ συνδυασμὸ μὲ τὸ ἀρθρο 39 παρ. 3 (ὅπως τροποποιήθηκε ἀπὸ τὸ ἀρθρο 51 παρ. 2 τοῦ Ν. 4301/2014 κατὰ τὸ ὁποῖο διάδοχοι τῶν διαλελυμένων Μονῶν εἶναι οἱ Μητροπόλεις ἢ οἱ ἀντιστοιχῆς Μονές σέ περίπτωση ἀνασυστάσεως ἢ μετατροπῆς τους σέ μετόχια ἄλλων Μονῶν) καὶ τὸ ἀρθρο 47 παρ. 3.β τοῦ Ν. 590/1977 (ὅπως τροποποιήθηκε ἀπὸ τὸ ἀρθρο 51 παρ. 4 τοῦ Ν. 4301/2014), πού προβλέπει ἀνάλογη ρύθμιση σέ περίπτωση τῆς ὁποτεδήποτε ἔως σήμερα καταργήσεως ἢ ἀποσπάσεως ἐδαφικοῦ τμήματος Ἐπισκοπῶν, Μητροπόλεων, τέως χριστιανικῶν κοινοτήτων, Ἐνοριῶν, ὁπότε ὀρίζει ὅτι οἱ ὑφιστάμενες σήμερα Μητροπόλεις ἢ Ἐνορίες εἶναι οἱ οἰονεὶ καθολικοὶ διάδοχοι τῶν ἐμπραγμάτων δικαιωμάτων

τους. Συνεπώς, τὰ νομικά αὐτὰ πρόσωπα, ὡς διάδοχοι δικαιωμάτων, μποροῦν νά συντάξουν, ἀντί τῶν καταργηθέντων νομικῶν προσώπων, συμβολαιογραφικές πράξεις τακτοποιήσεως κυριότη-
 τας, ἀναφέροντας ὅμως στό κείμενο τῶν συμβολαιογραφικῶν πρά-
 ξων τό πλήρες ἱστορικό ἀπό τό ὁποῖο προκύπτουν οἱ νόμιμες
 προϋποθέσεις καθολικῆς διαδοχῆς κατά τὰ ἄρθρα 39 παρ. 3 καί 47
 παρ. 3β τοῦ Ν. 590/1977. Οἱ συμβολαιογραφικές πράξεις δέν προϋ-
 ποθέτουν ἔγκριση τῆς Δ.Ι.Σ., ἐκτός ἐάν πρόκειται γιά πράξεις πού
 συντάσσονται σέ περίπτωση διαδοχῆς Μητροπόλεως ἐπί τοῦ
 κανονικοῦ ἐδάφους ἄλλης Μητροπόλεως ἢ προγενέστερης
 Ἐπισκοπῆς (ἄρθρο 47 παρ. 3β Ν. 590/1977).

Εντολή τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

Ὁ Μεθώνης Κλήμης

Ὁ Μεθώνης Κλήμης